

LANDSKAPSREVISIONEN

Dokumentnamn
Effektivitetsrevision

Datum
20.02.2018

Nr
8/2018

Till Ålands lagting

Granskning av Ålands folkhögskola

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Bakgrund	3
3. Organisation	3
3.1. Intern styrning och kontroll	5
4. Verksamhet	6
4.1. Studiesociala förmåner	8
4.2. Personalfrågor	9
5. Övrigt	10
5.1. Folkhögskolans fonder	10
5.2. Den nya dataskyddsförordningen (GDPR)	11

1. Sammanfattning

Folkhögskolan är sedan januari 1952 landskapets läroinrättning. För förvaltningen tillsätter landskapsregeringen en direktion som ansvarar för verksamheten och avger budgetförslag, verksamhetsberättelse och undervisningsplaner till landskapsregeringen för godkännande eller kännedom.

Verksamheten regleras i lag och reglemente. Skolan har stor frihet att själv utforma och utveckla sin verksamhet eftersom man inte är bunden av någon av landskapsregeringen fastställd läroplan. Årligen uppgörs undervisningsplaner som antas av direktionen och ges landskapsregeringen till kännedom.

De senaste läsåren har utbildningen utgjorts av tre linjer. Utbildningarna är 1-åriga och ger ingen examen eller betyg utan de studerande erhåller istället ett intyg över studiernas omfattning och inriktning. Sommartid arrangeras kortkursverksamhet.

Antal studieplatser fastställs av landskapsregeringen genom 3-åriga dimensioneringsbeslut. Under de senaste läsåren har antalet studieplatser uppgått till 60 stycken, medan antalet elever har uppgått till 40 - 52 stycken vid läsårens slut.

De viktigaste rekommendationerna har sammanfattats nedan:

- reglementet borde uppdateras gällande beskrivning av NYA linjen
- inventarielistan borde uppdateras
- eftersom folkhögskolan har haft svårigheter att få tillräckligt med elever och därmed motivera och trygga den fortsatta verksamheten är det av stor vikt att man fortsätter att söka alternativ verksamhet och utökar samarbetet med andra skolor och externa parter

Skolan förfogar över fondtillgångar i form av värdepapper och depositioner samt avkastning från värdepapper till ett totalvärde av drygt 236 000 euro enligt bokslut per 31.12.2016. Fonderna överfördes till landskapet i samband med överförande av skolan år 1952. I nuläget förvaltas fonderna av en redovisningsbyrå och om eventuella placeringar beslutar direktionen. Fonderna redovisas i skolans årliga verksamhetsberättelse, men ingår inte i landskapet årsbokslut. Direktionens förvaltnings- och användningsrätt till fonderna ska enligt uppgift finnas dokumenterad.

- landskapsregeringen borde i samförstånd med skolans direktion formellt klarlägga fondernas ägarskap samt förvaltning framöver
- eftersom landskapet är skolans huvudman borde fonderna upptas i landskapets årsbokslut, vilket även rekommenderades vid en revision av skolan 1998

2. Bakgrund

Folkhögskolan på Åland inledde sin verksamhet år 1895 och flyttade in i egna utrymmen 1898. Den 1 januari 1952 överlämnades skolan till Landskapet Åland.

Folkhögskolans uppgift och målsättning är att i enlighet med folkhögskolornas folkbildningstradition erbjuda en alternativ skolmiljö som ger unga och vuxna möjlighet till fria allmänbildande studier utanför det ordinarie utbildningssystemet. Under vintern erbjuds kurser om totalt 34 veckor enligt fastställda undervisningsplaner och sommartid arrangeras kortkursverksamhet.

Verksamheten regleras i:

- Landskapslag (1999:53) om Ålands folkhögskola
- Reglemente för Ålands folkhögskola, antaget av direktionen den 8 december 2010
- Undervisningsplaner för den allmänna och de specialiserade linjerna
- Undervisningssektorns tjänstekollektivavtal 25.6.2015 (ändringar 27.6.2017)
- Budget och budgetanvisningar

Intervjuer har hållits med rektor, skolekonom och lärare samt med tjänstemän vid utbildnings- och kulturavdelningen.

3. Organisation

För landskapsregeringens tillsyn och kontakt ansvarar utsedd överinspektör vid utbildnings- och kulturavdelningen. För förvaltningen tillsätter landskapsregeringen en direktion för fyra kalenderår i sänder. Direktionens mandatperiod sammanfaller med landskapsregeringens mandatperiod. Direktionen består av 6 medlemmar varav landskapsregeringen utser ordförande och viceordförande. En lärar- och en personalrepresentant utses för hela mandatperioden, medan studerandekåren utser två studerande samt ersättare årligen. Lärar-, personal- och studeranderepresentanterna har yttrande- men inte beslutsrätt vid direktionens mötena.

Till direktionens uppgifter hör bland annat att:

- besluta om verksamheten allmänt inom ramen för tillgängliga budgetmedel
- fastställa verksamhets- och undervisningsplaner och tillställa landskapsregeringen dessa för kännedom
- avge budgetförslag
- besluta om inrättande, omändring eller indragning av befattningar vid skolan (gäller ej tjänsten som rektor)
- fastställa ordningsregler
- besluta om principer för uthyrning av skolans lokaler
- bestämma om avgifter som ska uppbäras av studerande och kursdeltagare
- ansvara för dispositionen av de medel som genom donation eller testamente ställts under skolans förvaltning.

Till lärarkollegiet hör rektor, prorektor och de lärare som har minst 8 årsveckotimmars undervisning vid skolan. Övriga lärare har rätt att närvara och yttra sig vid kollegiets sammanträden. Lärarkollegiets uppgift är att planera, främja och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten samt behandla övriga ärenden som ankommer på kollegiet. Lärarkollegiet sammanträder var tredje vecka.

Rektorn tillsätts av landskapsregeringen. Rektorn är skolans pedagogiska ledare och chef för lärarna och övrig personal. Till uppgifterna hör bland annat att göra upp verksamhetsplan och -berättelse, ansvara för skolans ekonomi och utrustning samt schemaläggning. Vid skolan finns också en prorektor.

Vid skolan finns 6 inrättade tjänster som ämneslärare och 1 tjänst som skolekonom. Dessutom finns det 5 tjänster i arbetsavtalsförhållande: kosthållare-kock (1), kock (2), städare (1) och skolcoach (1).

Antalet timlärare i huvudsyssla och bisyssla har uppgått till 5 - 7 stycken de senaste läsåren. Därtill har anlitats lärare i samarbete med Ålands yrkesgymnasium och Ålands musikinstitut samt lärare för kortkurser.

Behovet av kocktjänsterna har minskat i takt med minskat elevantal och som en följd av att det ena internatet stängdes och internatboenden har minskat väsentligt. En pensionsavgång på kosthållssidan blir aktuell under 2018 och i samband med detta kommer en av dessa 3 tjänster att dras in. Skolan har ett sparkrav på 50 000 euro under perioden 2017 - 2019 och sparkravet kan delvis uppnås på detta sätt.

I samband med att Fastighetsverket inledde sin verksamhet 1.1.2016 flyttades tjänsten som gårdskar/ fastighetsskötare dit. Samma person sköter dock de uppgifter som tidigare ankom på gårdskarlen.

För 2017 uppgick de totala lönekostnaderna till 560 576 euro, vilket är ungefär på samma nivå som under 2016 och 2015.

Antal tjänster¹ och årsverken 2012 - 2017:

Ålands folkhögskola	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antal tjänster	15	15	15	13	13	13
Antal årsverken	16,1	15,8	15,0	13,4	14,0	13,3

Årsverken har beräknats med beaktande av deltidsarrangemang och undervisning av timlärare i huvud- och bisyssla.

¹ Enligt tjänstetabläer 2012-2017.

Budget och utfall för verksamhetsutgifter 2012 - 2017 ²:

Verksamhetsutgifter	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budget	1 017 000	891 000	836 000	763 000	812 000	835 000	818 000
Budget inkl. tillgängligt anslag från tidigare år	1 157 892	1 055 488	916 234	-	-	-	-
Budget inklusive internhyra	-	-	-	1 527 000	1 576 000	1 480 000	1 230 000
Utfall	1 013 899	958 407	917 244	1 555 130	1 520 862	-	-

Budgetåret synkroniserar inte med läsåret. Detta gäller för all skolverksamhet, men har större betydelse för en skola där elevunderlaget på kurserna inte är garanterat från år till år vilket medför osäkerhet gällande vilka lärarresurser som behövs till läsårsstarten, vilken man alltså måste budgetera året innan.

Alla byggnader ägs av Fastighetsverket som ansvarar för underhåll och drift. Ett av internaten har övertagits av Fastighetsverket för eget bruk och internhyran har därmed justerats från 2016 till 2017. Internhyran har sjunkit med ytterligare 233 000 euro från 2017 till 2018. Orsaken är att fastigheterna inom ÅHS överfördes till Fastighetsverket från början av 2018 varvid Fastighetsverkets centrala overheadkostnader fördelas på fler kvadratmeter byggnadsyta.

Verksamhetsinkomsterna härrör sig främst från kursverksamhet och uthyrning av internat och klassrum. Från 2017 ingår inga hyresinkomster från bostäder i budgeten och efterfrågan på övriga lokaliteter har även minskat väsentligt. Budget och utfall för verksamhetsinkomsterna framgår nedan.

Verksamhetsinkomster	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budget	109 000	85 000	100 000	118 000	104 000	79 000	79 000
Utfall	88 505	101 847	112 383	81 695	99 187	-	-

3.1. Intern styrning och kontroll

Verksamheten och organisationen regleras i lag. Närmare bestämmelser om verksamheten, förvaltningen och den interna organisationen, personal och studeranden finns i reglementet, vilket fastställs av direktionen och tillställs landskapsregeringen för kännedom. Ett nytt reglemente fastställdes senast den 8.12.2010. Direktionen fastställer årligen verksamhetsberättelse och undervisningsplaner och insänder dessa till landskapsregeringens kännedom.

Lärarkollegiet har tagit fram interna läroplaner för de olika linjerna, vilka anger ramarna för verksamheten på respektive linje. Lärarkåren, och särskilt de linjeansvariga, utarbetar och utvecklar självständigt innehållet i de enskilda kurserna på varje linje. Man har således stor frihet att forma utbildningen eftersom man inte är bunden av någon av landskapet fastställd läroplan förutom vad gäller de vitsordshöjande kurserna i svenska, engelska, matematik, fysik och historia på NYA linjen. Där tillämpas landskapets läroplan för grundskolan.

² Verksamhetsinkomster beaktade.

Skolekonomen har många uppgifter och det finns inte direkta manualer för alla uppgifter eftersom det handlar om inarbetade rutiner som har ärvts från föregångaren. Rektor och skolekonom har god insyn i varandras administrativa uppgifter och kan sköta dessa vid varandras frånvaro. Detta är dock förknippat med en viss risk i och med att det uppstår ett personberoende. Prorektorn har ingen naturlig insyn i administrationen och vid rektorns frånvaro läggs ett större ansvar på skolekonomen än vad som kan tänkas vara avsett.

Finansavdelningen vid landskapsregeringen sköter löner, betalningstrafik och bokföring samt för register över anläggningstillgångar. Skolan ansvarar för att upprätthålla en inventarielista, vilken inte har uppdaterats de senaste åren. Detta beror dels på tidsbrist hos ansvariga personer, men också på att man saknar riktlinjer för arbetet.

Skolan har ett eget bankkonto, som används för inbetalning av kursavgifter, kost och logi för de specialiserade linjerna samt för intäkter från uthyrningsverksamhet. Tanken bakom kontot är att ha bättre kontroll och uppföljning av de kostnader som faktureras direkt av skolan än om detta hanteras via landskapets redovisningsbyrå. Kontot bokförs månatligen till redovisningsbyrån och ingår därmed i landskapets bokföring.

Skolekonomen ansvarar också för en handkassa som förvaras i kassaskåp i kansliet. Handkassan på 150 euro behövs vid kontantförsäljning av bussbiljetter, mellanmålskuponger, häften, pennor och liknande till de studerande. Handkassan bokförs manuellt och överskott sätts in på skolans eget konto efter behov.

Vid skolan hålls regelbundna möten för lärarkollegiet, personal, linjeledare och studerandevårdsgruppen (SVG). Åtgärder och uppföljning gällande verksamhet, personal och elever är kontinuerlig. Rektorn har ganska långt mandat att agera och fatta beslut. Beslut och åtgärder inom rektorns mandat är i princip förankrade hos direktionen.

Rekommendationer:

- reglementet borde uppdateras gällande beskrivning av NYA linjen
- det finns fastställda ordningsregler, vilka framgår av den årliga studieguiden, men inte av reglementet. Enligt LL om folkhögskolan § 10 ska reglementet innehålla bestämmelser om ordningsregler för skolan och skolans utrymmen för boende och reglementet borde därför kompletteras till denna del
- inventarielistan borde uppdateras

4. Verksamhet

Folkhögskolan har tre linjer: NYA linjen, hantverkslinjen samt vildmark och fotolinjen (hel- eller deltid). Utbildningsplatsernas antal fastställs av landskapsregeringen genom 3-åriga dimensioneringsbeslut. De fleråriga dimensioneringsbesluten har delvis upplevts som begränsande för verksamhetens omstrukturering på kortare sikt.

Antalet platser har legat på 60 stycken de senaste läsåren med undantag för läsåret 2016 - 2017 när antalet uppgick till 68. Detta beror på att naturfotolinjen anordnades i form av en distansutbildning med 12 platser vilket gav utrymme för 8 platser på en linje för vildmark & foto. Det totala elevantalet på alla linjer under de senaste läsåren har sammanfattats nedan.

Ålands folkhögskola	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Antal utbildningsplatser	60	60	60	60	68
Antal studerande vid läsårets början	47	43	59	50	51
Antal studerande vid läsårets slut	40	42	52	45	43

Flest antal platser har NYA linjen med 40 studieplatser per år. Antal studerande har uppgått till 25 - 38 under 2012 - 2017. NYA linjen erbjuder elever utan gymnasial examen möjlighet till ett studieår med egna val och möjlighet att utvecklas och höja vitsorden från grundskolans avgångsbetyg.

Linjen består av en obligatorisk ämnesintegrerande del (kallad projekt) och till övriga delar av valbara kurser. Linjen har tre linjeledare, som gemensamt utarbetar projektens innehåll. Kursutbudet bland de valbara kurserna diskuteras, utvärderas och vidareutvecklas för att svara mot efterfrågan och behov. Det har framkommit att kursutbudet på NYA linjen kanske borde minska (färre valbara kurser) och linjen profileras.

Hantverkslinjen erbjuder sammanlagt 8 studieplatser fördelat på ett grundår och ett fördjupningsår. Linjen riktar sig till vuxna studeranden. Under läsåret 2016 - 2017 fanns det 6 studerande på hantverkslinjen vid läsårets slut. Enligt budgeten för 2017 var en av målsättningarna att ge möjlighet till grundexamen i hantverk i samarbete med Axell. Detta har tillsvidare lagts på is, men skolan försöker framöver utreda huruvida de studerande istället kan få delar av kurserna vid folkhögskolan tillgodoräknade vid Axell, vilket skulle kunna attrahera flera studeranden till linjen.

Vildmark och fotolinjen har 8 platser och är en eftergymnasial utbildning. Den har mer eller mindre ersatt den tidigare naturfotolinjen, som på grund av vikande elevantal genomfördes dels som distanskurs och dels i omarbetad form som en sysselsättningsfrämjande kurs inom naturturism i samband med AMS under läsåret 2015 - 2016.

Under sommaren hålls kortkurser inom t.ex. kajakpaddling, naturfotografering och hantverk. Kurserna planeras utgående från lärarnas undervisningsskyldighet (finns det undervisningstimmar kvar att uppfylla) eller i samråd med lärarna ifall de är villiga att dra en sommarkurs. Kostnaden för kursen täcks av deltagaravgifterna, men det krävs ett deltagarantal på minst 6 stycken för att dessa ska vara ekonomiskt genomförbara.

Skolan är betygs- och examensfri. Istället erhåller de studerande ett intyg över studiernas innehåll och omfattning.

Skolan har haft svårt att locka studeranden för att fylla alla utbildningsplatser. Man har undersökt alternativa möjligheter för att lärarna ska kunna uppfylla sin undervisningsskyldighet, bl.a. genom samarbete med Ålands yrkesgymnasium och AMS. På specialiseringslinjerna finns det en viss konkurrens av övrig fri bildningsverksamhet: Medborgarinstitutet, Ålands bildningsförbund och Arbetarnas bildningsförbund.

2016 tillsattes en arbetsgrupp med uppdrag att utreda möjligheterna att omlokalisera den yrkesinriktade specialundervisningen vid Ålands yrkesgymnasium till utrymmen vid Ålands folkhögskola. Av slutrapporten framgår att det inte är optimalt för de studerande inom den specialinriktade yrkesutbildningen att flytta hela verksamheten till folkhögskolans lokaler. Däremot föreslås ett samarbete kring vissa examensdelar, ett arbete som planeras att inledas under 2018.

Den 29 juni 2017 beslöt landskapsregeringen att ge skolans direktion i uppdrag att utforma en guideutbildning i samarbete med Ålands guider r.f. och i enlighet med Finlands guideförbund r.f.:s krav på utbildning för att fungera som auktoriserad guide. Guideutbildningen ska inledas hösten 2018, förutsatt att tilläggsbudget beviljas. För närvarande utarbetar en arbetsgrupp vid skolan en läroplan för kursen.

Rekommendation:

Folkhögskolans funktion och roll har motiverats på olika sätt: den fyller ett uppdrag i samhället och en viktig funktion som mellanstation för unga efter grundskolan och för vuxna som vill förkovra sig i konst eller hantverk. Med tanke på svårigheterna att få tillräckligt med studeranden till den ordinarie verksamheten och därmed motivera och trygga skolans fortsatta verksamhet är det av stor vikt att man fortsätter att söka alternativ verksamhet och utökar samarbetet med andra skolor och externa parter.

4.1. Studiesociala förmåner

Undervisningen är avgiftsfri och varje dag ska en skolmåltid ordnas avgiftsfritt för de studerande som följer den linjebundna undervisningen. På specialiseringslinjerna tas kursavgifter som är avsedda att täcka kostnader i samband med resor, studiebesök, studier utanför skolan och liknande.

Åländska studerande som inte bor eller inte kan bo (under 18 år) på internat, som bor minst 5 km från skolan och inte har rätt till bostadstillägg får ett busskort som skolan bekostar. Om skolskjutsen inte kan ordnas med reguljär buss kan studerande erhålla kilometerersättning. Kostnaden för elevtransporter uppgick till drygt 14 000 euro under 2016.

Ålands hälso- och sjukvård ansvarar för studenthälsovården som omfattar skolhälsovårdare, kurator och skolpsykolog. Vid skolan finns en studerandevårdsgrupp (SVG) som håller regelbundna möten där även representanter från studenthälsovården vid behov deltar.

4.2. Personalfrågor

För skolans lärare tillämpas undervisningssektorns tjänstekollektivavtal (senast uppdaterat 27.6.2017). Enligt kollektivavtalet uppgår den totala årliga arbetsskyldigheten till 870 timmar³ för en heltidstjänst, varav undervisningsskyldigheten uppgår till minst $\frac{3}{4}$. Annat arbete utgör $\frac{1}{4}$ av den totala arbetsskyldigheten. Av särskilda skäl kan en lärares undervisningsskyldighet minska eller öka, varvid annat arbete minskar eller ökar i samma grad. Undervisningsskyldigheten skall dock vara minst $\frac{2}{3}$ av den totala arbetsskyldigheten om inte landskapsregeringen av särskilda skäl beslutar att sänka undervisningsskyldigheten till hälften av den totala arbetsskyldigheten. Annat arbete motsvarar 1,5 timme av undervisningsarbete (1 undervisningstimme = 45 minuter).

Timfördelningslistorna och uppföljningen av förverkligad arbetsskyldighet för åren 2013 - 2017 har gått igenom för att kontrollera utfallet av arbetsskyldigheten. I regel uppnås undervisningsskyldigheten, men för vissa lärare varierar detta mellan läsåren. De läsåren där undervisningsskyldigheten inte har uppnåtts har detta kompenseras med annat arbete i enlighet med kollektivavtalet.

Kollektivavtalet är emellertid otydligt med i vilken mån undervisningsarbete får ersättas med annat arbete och vilken typ av arbete det handlar om. Syftet med "annat arbete" torde vara att det utförda arbetet är relevant i sammanhanget och inte bara utfyllnad. I några fall har "negativa" undervisningstimmar överförts till påföljande läsåren och då blivit uppfyllda. Av kollektivavtalet framgår inte om "negativa" undervisningstimmar kan överföras till påföljande läsåren. När de gäller de läsåren som har följts upp har undervisningsskyldigheten över läsåren utjämnats och varit på stadgad nivå.

Timfördelningen har tidigare gjorts i Excel. Numera används WILMA för detta, vilket medför minskad arbetsbörda för rektorn samt lättare och bättre uppföljning av förverkligat arbete. Potten med timmarna för annat arbete fördelas av rektor, medan lärarna redovisar de förverkligade timmarna. Timmarna kan i princip fritt disponeras mellan olika typer av annat arbete, men det av rektor fördelade timantalet kan inte överskridas om det inte handlar om omfördelning från undervisningsarbete till annat arbete. Detta medför att övertid inte uppstår p.g.a. annat arbete om undervisningstimmar är oförändrade. För övertidstimmar inom undervisningsarbete betalas ersättning efter godkännande av rektorn.

Av de timfördelningslistor som granskades för läsåren 2013 - 2017 har i några fall övertidsersättning på grund av annat arbete betalats ut. Övertiden handlade i första hand om oförutsedd exceptionell arbetsmängd inom IT och marknadsföring.

Skolans litenhet och mångfacetterade utbud av kurser kräver en bredare kompetens hos lärarna, vilka ska kunna undervisa i ämnen som ligger utanför den egna spetskompetensen. Detta framgår även av reglementet. För att uppfylla arbetsskyldigheten används de enskilda lärarnas kompetenser för olika administrativa uppgifter inom t.ex. marknadsföring, IT och studiehandledning. Det

³ Gäller undervisningsskyldighet i övriga ämnen än språk, matematik, fysik och kemi

är dock bekymmersamt att de ordinarie lärarna ibland har svårt att uppnå undervisningsskyldigheten inom skolans egen verksamhet.

Skolan har ett eget arbetarskydd där rektorn är arbetarskyddschef. Personelhälsovården är ordnad på samma sätt som för anställda vid landskapets allmänna förvaltning. Skolekonomen är frånvarorapportör och sjukfrånvaro följs upp enligt landskapets direktiv. Medarbetarsamtal genomförs, men inte årligen, det har inte ansetts ändamålsenligt eller nödvändigt.

5. Övrigt

5.1. Folkhögskolans fonder

Skolan förfogar över fondtillgångar i form av värdepapper och depositioner samt avkastning från värdepapper till ett totalvärde av drygt 236 000 euro enligt bokslut per 31.12.2016. Fonderna förvaltas av en redovisningsbyrå och om eventuella placeringar beslutar direktionen. Fonderna redovisas i skolans årliga verksamhetsberättelse.

Fondernas ändamål varierar och vissa har föråldrade stadgar som inte längre kan tillämpas. Medlen i t.ex. stipendiefonderna behövs inte längre för sitt ursprungliga syfte eftersom man i dagens läge har externa donatorer av stipendiemedel.

Fondmedlen har använts restriktivt och för ändamål som bedömts som nödvändiga och ändamålsenliga men inte kunnat täckas av budgetmedel. Direktionen har beviljat fondmedel för en utbildningsresa för personalen år 2015 för 7 500 euro samt för inköp av en ny bil till skolan år 2017 till en kostnad om knappt 48 000 euro. Bilen används för elevtransporter bl.a. vid studieresor och studiebesök.

Bilen finns upptagen bland landskapets anläggningstillgångar, men bokförs så att den inte belastar skolans budget eftersom den finansierats med medel utanför budgetanslagen.

Revisionsbyrån granskade folkhögskolan 1998 och av revisionsrapporten framkommer att fonderna inte ingår i landskapets årsbokslut, vilket kan anses vara korrekt då fonderna huvudsakligen består av donationer från privatpersoner innan skolan överfördes till landskapet. Som skolans huvudman är landskapet emellertid ansvarig för fonderna och man borde utreda om folkhögskolans fonder ändå ska upptas i landskapets årsbokslut.

När skolan överfördes till landskapet den 1.1.1952 framkommer av avtalet från 18 november 1951 mellan Ålands folkhögskoleförening r.f. och Ålands landskapsnämnd följande:

På villkor att landskapet Åland övertager och upprätthåller Ålands folkhögskola överlåter Ålands folkhögskoleförening r.f. utan vederlag åt landskapet Åland samtliga sina tillgångar mot att landskapet förbinder sig att lagligen ansvara för återbetalandet av föreningens skulder.

Egendom utgörs enligt avtalet av skolfastigheten med inventarier och undervisningsmaterial, bankdepositioner till ett värde av 871 680 mark och aktier till ett värde av 6 530 mark. Skulderna uppgår till 2 500 000 mark för ombyggnad samt skuld till fonderna om 111 485 mark. Vidare framgår att förvaltningen av skolans fonder, vilka genom donation, testamente eller annat förfogande ställts under Ålands folkhögskoleförenings r.f.:s förvaltning övergår till landskapet. Avtalet gör alltså gällande att fonderna och förvaltningen av dessa har överförts till landskapet fr.o.m. den 1.1.1952.

Av direktionsprotokoll från den 27.2.1952 framgår att landskapsstyrelsen anhållit om att direktionen sköter den ekonomiska förvaltningen fram till att landskapslagen om Ålands folkhögskola träder i kraft (16.4.1952). Av lagens §8 framgår att till direktionens uppgifter hör att ansvara för dispositionen av de medel som genom donation eller testamente ställts under skolans förvaltning samt besluta om granskning av räkenskaperna beträffande dessa, såvida ej därom annorlunda bestämts. Denna paragraf togs bort när ändringen av landskapslagen om Ålands folkhögskola (53:1999) trädde i kraft.

I nuläget finns det inte längre något lagstöd för direktionens förvaltningsansvar för fonderna, men direktionens förvaltnings- och användningsrätt till fonderna ska enligt uppgift finnas dokumenterad. Även av reglementet framgår att till direktionens uppgifter hör att ansvara för dispositionen av de medel som genom donation eller testamente ställts under skolans förvaltning. Denna skrivelse anger att det finns ett formellt stöd för direktionen att ansvara för fondmedlen.

Rekommendationer:

- landskapsregeringen borde i samförstånd med skolans direktion formellt klarlägga fondernas ägarskap samt förvaltning framöver
- eftersom landskapet är skolans huvudman borde fonderna upptas i landskapets årsbokslut, vilket även rekommenderades vid en revision av skolan 1998

5.2. Den nya dataskyddsförordningen (GDPR)

EU:s nya dataskyddsförordning GDPR (General Data Protection Regulation) träder i kraft den 25.5.2018 och kräver åtgärder även vid Folkhögskolan. Skolan måste försäkra sig om att personuppgifterna hanteras enligt den nya förordningen och att berörd personal utbildas i den praktiska tillämpningen av förordningen.

Mariehamn den 20.02.2018

Marika Björkman
Revisor

